

Zienswijze NPLG

Uitvoering van het voorgestelde NPLG zal leiden tot verlies van circa een kwart van het landbouwareaal en daarnaast een forse gebruiksbeperking op nog eens 20% van het areaal.

Circa 45% van alle landbouwgrond gaat voor normaal landbouwgebruik verloren.

Het Ontwerp Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) beschrijft de aanpak en uitgangspunten om te komen tot een landelijk gebied waar:

1. de kwaliteit van het water op orde is,
2. waar planten en dieren kunnen voortbestaan en
3. dat een bijdrage levert aan de strijd tegen en het anticiperen op klimaatverandering.

Verlies 45% landbouwareaal heeft grote gevolgen

Deze drie bovenstaande doelen willen de opstellers van het NPLG behalen door circa 850.000 ha - dat is circa de helft van de huidige landbouwgrond - te confronteren met enorme beperkingen in gebruik en/of te onttrekken aan boerenhanden door deze een andere bestemming te geven voor het jaar 2030. Dat is een niet eerder vertoond verlies van landbouwgrond in een zeer korte periode.

Ter vergelijking: tussen 1950 en 2020 (een periode van 70 jaar), was er een afname van het areaal landbouwgrond van 2,3 miljoen ha naar 1,8 miljoen ha. Een afname en verandering in grondgebruik van circa 7.150 ha per jaar. Te vinden: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/71904ned/table?dl=600B3>

Bij elkaar opgeteld legt dit Ontwerp NPLG een grondclaim tot 2030, op circa 630.000 ha!

Deze megalomane greep naar grond door overheden en terrein behorende organisaties kent zijn weerga niet in de geschiedenis. Het is een meer dan vertienvoudiging van de jaarlijkse afname van grond voor gangbaar landbouwgebruik. Dit zal enorme gevolgen hebben voor de bestaanszekerheid en inkomensvorming van de meeste landbouwbedrijven in Nederland, alsmede voor de voedselvoorziening van eenieder in Nederland. De directe gevolgen zullen zijn:

- De prijs voor landbouwgrond zonder beperkingen zal enorm toenemen.
- De door overheden en maatschappelijke organisaties gewenste extensivering van de veehouderij zal leiden tot het onbetaalbaar worden van landbouwgrond zonder beperkingen.
- Het karakteristieke Nederlandse landschap van weidende koeien zal grotendeels verloren gaan.

De grondclaims van overheid en NGO's

Om hoeveel grond gaat het per NPLG-thema?

- 1) De aanpak van de zogenaamde beekdalen, waar stroken grond tussen de 100 meter en de 250 meter breed niet meer mogen worden bemest: circa 60.000 ha landbouwgrond voor 2030.
- 2) De veenweidegebieden: circa 220.000 ha (peilverhogingen tot 2030 en functieveranderingen tot 2050).
- 3) Circa 37.500 ha nieuw aan te leggen bos voor 2030
- 4) Circa 182.000 ha agrarische natuur voor 2030
- 5) Bufferstroken 250 meter om N2000 gebieden: circa 25.000 ha (bron: Staf)
- 6) Aanleg landschapselementen (groenblauwe dooradering): 90.000 ha tot 2030 en nog eens 90.000 ha tot 2050 totaal 180.000 ha.

Al deze grondclaims staan weliswaar beschreven in het NPLG, maar niet wat dat concreet gaat betekenen voor mijn boerenbedrijf in mijn situatie.

Door deze claims in algemene zin te stellen worden alle vaste waarden die nodig zijn voor een langdurige bedrijfsvoering en de kaders en uitgangspunten voor de financiering van mijn boerenbedrijf onzeker, waardoor financiering en eventuele opvolging van het bedrijf problematisch zo niet onmogelijk wordt.

Compensatie ver onder de maat

De geboden compensaties voor beperkingen op het grondgebruik zijn ruim onvoldoende. Dat wordt nog eens onderstreept door de figuur 3.2 op pagina 45 van de Plan Mer inzake het NPLG.

Tevens toont een recent onderzoek van Wageningen University & Research (Wur) aan, dat een belangrijk deel van de in het NPLG voorgestelde maatregelen een negatief effect op het inkomen van boeren bedrijven zullen hebben. Dit wordt geschat tussen de € 28.000 en € 160.000. In dat laatste geval worden de meeste bedrijven zwaar verliesgevend. Voor iedereen, ook voor mijn bedrijf geldt dat dit vrijwel niet op te vangen is.

Te vinden: <https://research.wur.nl/en/publications/uitwerking-bedrijfstypen-voor-duurzame-landbouw-melkveehouderij-e>

NPLG funest voor het boerenbedrijf

Voor mijn bedrijf zijn de globaal voorgestelde plannen in het NPLG funest.

Het vreemde is dat er geen nauwkeurig beeld wordt geschetst door het ministerie van LNV in het ontwerp NPLG waar welke maatregelen worden getroffen. Er staat louter een opsomming in doelen die tot deze waanzinnige afname van de beschikbare landbouwgrond in Nederland zal leiden.

Beoordeling bereik van NPLG doelen.

Op pagina 70 van de Plan Mer NPLG staat te lezen hoe de beoordeling zal plaatsvinden van de voortgang en de te bereiken doelen. Doelen beoordelen, dient echter een objectief en transparant proces te zijn met meetbare doelen. Wat wil men bereiken en hoe wordt er gemeten of datgene wordt bereikt. Zeker nu uit de NPLG volgt dat deze zal leiden tot een gigantische afname van beschikbare landbouwgrond en enorme inkomsten verliezen voor boeren- en dus ook mijn bedrijf.

In de Plan Mer staat echter louter de navolgende tekst voor de verificatie van het behalen van hetgeen wordt beoogd:

Effectbepaling op basis van expert judgement

Aansluitend op het strategische karakter van het NPLG zijn effecten alleen globaal en op basis van expert judgement in beeld gebracht. Er bestaat onzekerheid over de wijze waarop het beleid uiteindelijk wordt uitgevoerd (welke maatregelen waar zullen worden genomen) én onzekerheid over de implicaties die het beleid op lange termijn dan zal hebben voor de fysieke leefomgeving. Er worden daarom alleen kwalitatieve effectbeoordelingen gedaan. Bij het opstellen van een planMER voor de provinciale programma's, indien daar door de provincie voor wordt gekozen, kunnen indicatoren alsnog waar mogelijk kwantitatief worden beoordeeld.

Bij het beschouwen en beschrijven van effecten wordt pragmatisch omgegaan met overlap en relaties tussen indicatoren; sommige indicatoren kennen onderlinge relaties en kunnen onder meerdere perspectieven of aspecten worden beschouwd. Uitgangspunt is dat effecten maar op één plek worden beschouwd en dat daarbij op die plek ook wordt ingegaan op eventuele relaties met andere indicatoren en indirecte effecten.

Het behoeft geen betoog dat het bovenstaande niet een transparante en objectieve beoordeling van de te bereiken doelen betreft. Dit soort vage beoordelingscriteria zal leiden tot regelrechte willekeur en rechtsonzekerheid. Bovendien is dit uiteraard in strijd met de zorgvuldigheid die ik van de overheid mag verwachten.

Waterkwaliteit: modellen regeren, NPLG heeft doel uit het oog verloren

Wanneer is de kwaliteit van het water op orde? De Europese richtlijnen (Nitratrichtlijn, Kaderrichtlijn Water) zijn daar duidelijk over. Die streven enerzijds een goede drinkwaterkwaliteit na en anderzijds ecologisch gezond water (goede waterflora- en fauna).

Nederland heeft beide richtlijnen in hoge mate verengd tot een modellenbeleid, waarmee tot op meer cijfers achter de komma wordt uitgerekend wat de agrarische emissies zijn naar het milieu. Zonder in die berekeningen overigens rekening te houden met de grote onzekerheden en de inspanningen van boeren. Dit heeft in de afgelopen jaren geleid tot een stapeling van regelgeving waaraan relatief grote modelmatige effecten werden toegerekend, die later in de praktijk niet meetbaar bleken. Wanneer de model-voorspellingen van de overheid niet uitkwamen, werd de oorzaak daarvan stevast gezocht bij anderen maar niet in het eigen model.

De Europese Kaderrichtlijn Water vraagt echter geen berekend stikstof- en fosforeffect van maatregelen, maar een effect op de waterflora- en fauna. De overheid blijft enkel modeluitkomsten opleveren, maar maakt geen enkele inschatting van het effect op de waterflora- en fauna. Wat betekent een brede bufferstrook van 15 meter nu exact voor de waterflora- en fauna en de vissen?

Samengevat: De overheid is het doel (de staat van de waterecologie) volledig uit het oog verloren. Een rekenmodel met grote onzekerheden regeert, waarbij zeer eenzijdig wordt gestuurd op stikstof en fosfor. Ook waar het ecologische doel wordt gehaald.

Waar planten en dieren kunnen voortbestaan: Modellen regeren, NPLG heeft doel uit het oog verloren

Wanneer kunnen planten en dieren in de natuur voortbestaan? De Europese richtlijnen (Habitatrichtlijn, Kaderrichtlijn Water) zijn daarover duidelijk. Die zien op soorten en hun leefgebieden (soorten in goede staat van instandhouding).

Daarvoor zouden we de natuur zelf moeten monitoren. Helaas is de natuurmonitoring in Nederland niet openbaar. Alleen overheden en ecologische bureaus hebben inzage in natuurgegevens, anderen niet. Als het over de natuur gaat, is het niet controleerbaar.

Nederland heeft het natuurbeleid verengd tot een stikstof-rekenmodel, met grote onzekerheden, dat desondanks tot meer cijfers achter de komma uitrekent hoe het staat met de natuur. Dit heeft in de afgelopen jaren geleid tot een stapeling aan regelgeving waaraan relatief grote modelmatige effecten werden toegerekend, die in de praktijk niet meetbaar zijn. En voor zowel deze wel worden gemeten (de natuurmonitoring!) niet openbaar zijn.

De relatief nieuwe Ecologische Autoriteit had daarin verandering kunnen brengen, wanneer zij een methodiek zou hebben ontworpen voor het bepalen van de trends in de natuur op basis van de natuur zelf. De Ecologische Autoriteit blijkt in de praktijk echter vooral de rol van het stikstof-rekenmodel te hebben overgenomen en kopieert zonder meer de model-uitkomsten.

Samengevat: De overheid en de Ecologische Autoriteit zijn het doel (de staat van instandhouding van soorten) uit het oog verloren. Een rekenmodel met grote onzekerheden regeert, waarbij zeer eenzijdig wordt gestuurd op stikstof.

Klimaat: modellen regeren, doel uit het oog verloren

Ook hier zijn het modellen met grote onzekerheden, die tot op vele cijfers achter de komma regeren. Het CO₂-vraagstuk is hard op weg de ingezette lijn voor het water- en natuurdossier te volgen.

Hoe ziet goed onderbouwd NPLG-beleid er dan wel uit?

1. Goed beleid heeft draagvlak onder de landbouw en de bevolking. Als beleid gedragen wordt, leidt dat tot een constructieve aanpak in de praktijk. Mensen zetten samen de schouders eronder. Het NPLG mist in hoge mate draagvlak en heeft alles in zich om te leiden tot verder groeiende weerstand tegen de overheid en groeiende polarisatie van de Nederlandse samenleving.
2. Natuurbeleid moet controleerbaar zijn. Dit betekent dat ecologische gegevens van de overheid openbaar moeten zijn, en niet achter slot en grendel, zoals nu. Veruit het grootste deel van de natuurdata in de Nationale Databank Flora en Fauna is (verzameld met geld) van de overheid en valt onder de Wet Open Overheid.
3. Sturen op ecologische doelen (staat van de soorten flora en fauna, zowel op het land als in water) in plaats van eenzijdig sturen op een/enkele middelen (stikstof / fosfor).
4. Wanneer gebruik wordt gemaakt van modellen, moeten de beperkingen van die modellen en de onzekerheden in de uitkomsten goed worden gecommuniceerd naar de buitenwereld. In plaats van weggelaten en verzwegen zoals nu.
5. Bij elke maatregel hoort een deugdelijke ecologische onderbouwing: wat is het verwachte effect op de belangrijke soorten (met name genoemd!) in het betreffende leefgebied/leefmilieu? Hierbij moeten zowel de positieve als negatieve effecten voor de individuele soorten worden meegewogen. Immers, de richtlijnen beogen een goede staat en leefomgeving van belangrijke (zeldzamere) soorten. Deze ecologische onderbouwing ontbreekt bij nagenoeg alle maatregelen die door overheden worden ingesteld. Maatregelen worden in hoge mate 'onderbouwd' met een uitdraai uit een rekenmodel. Zelden met een rapportage van de te verwachten effecten op de belangrijkste soorten (met naam genoemd) in dat gebied / habitat / KRW-water.

6. Als de effecten van maatregelen op soorten vooraf worden ingeschat, kunnen de effecten achteraf worden gemonitord. Heeft de maatregel een soort geholpen, of juist niet?
7. De landbouw is cruciaal voor de voedselvoorziening. De effecten van het NPLG behoren goed doorgerekend te worden op de effecten voor de voedselzekerheid, de voedselprijzen, verschuivingen in de markt (vraag en aanbod) en daarmee de bestaanszekerheid voor de boeren. Bovendien moet in kaart worden gebracht of Nederland met dit NPLG nog wel in staat is om de eigen bevolking te voeden bij calamiteiten. Deze doorrekening ontbreekt volledig.
8. De overheid moet eerlijk zijn en stoppen met het camoufleren van eigen politieke wensen met termen als “moet van Brussel”, “moet voor de biodiversiteit”, “moet vanwege natuurherstel”. Als het om eigen politieke wensen gaat, benoem dit dan ook expliciet.

Verdrag van Aarhus

Het verdrag van Aarhus is sinds 2005 ook van toepassing in Nederland

Het Verdrag rust op drie pijlers:

1. Het recht op toegang tot informatie. De overheid moet ook actief ingezetenen informeren over wat plannen en besluitvorming voor hen zal betekenen. Alleen publicatie in de Staatscourant is daarbij niet afdoende.
2. Inspraak bij milieu-aangelegenheden. Ingezeten hebben recht op inspraak inzake regelingen en besluitvorming.
3. Toegang tot de rechter inzake milieu-aangelegenheden. Bijvoorbeeld als een overheid een informatieverzoek niet inwilligt.

Bij deze wens ik mede met een beroep op dit Verdrag van Aarhus, u te verzoeken om mij **binnen zes weken na heden** nauwkeurig en inhoudelijk concreet te informeren over de uitwerking van het NPLG in mijn directe omgeving en voor mijn locatie (mijn adres staat hieronder vermeld). Op die manier kan ik immers (doen) controleren wat de NPLG concreet voor mij en mijn boerenbedrijf betekent en/of ik hier bezwaar tegen heb en uiteindelijk desnoods via de rechter kan maken. De vele algemeenheden, de volledige afwezigheid van monitoring en beoordeling of gestelde doelen zijn behaald, maken dat de NPLG zeer eenzijdig is en leidt op individueel niveau (dus mijn niveau) tot willekeur en rechtsonzekerheid.

Bij het ondertekenen en u toezenden van deze zienwijze maak ik meteen de volgende zaken kenbaar

- Ik acht mij niet gebonden aan afspraken en/of convenanten met Ngo's, belangenbehartigers of andere organisaties welke worden gemaakt of zijn gemaakt met landelijke overheden, provincies en gemeentes. Dit met uitzondering waar ik persoonlijk en schriftelijk wel aangeef instemming te verlenen.
- Aangaande plannen, beleidsvoorstellen op het gebied van oppervlaktewater en beleidsvoorstellen op het gebied van de werkingssfeer van de Wet Natuurherstel en stikstof en de daaruit voortvloeiende wetgeving verstrek bij deze het mandaat aan de Stichting Stikstof Claim om mijn belangen exclusief te behartigen en geen enkele andere organisaties. Ook dit tot ik persoonlijk schriftelijk kenbaar maak de Stichting niet meer te mandateren.

In afwachting van uw reactie,

Maatschap J.R.G. Mollink en G.J.B. Mollink,

Damweg 18,

7634PC Tilligte

